

man saa ofte har hørt, at jeg henhører til de Krigsgale. Det er et af disse Slagord, man saa ofte fører i Marken, disse Ord, man ofte fremsætter i Mangel af virkelige Grunde, men jeg skal tillade mig at bemærke ligeoverfor de ærede Medlemmer, at Intet er mere urigtigt med Hensyn til mig end at kalde mig krigsgal. De Herrer maa gjerne betragte mig som gal, men er der Galstab hos mig i nogen Retning, saa er det den, at jeg er fredsgal, maatte langt mere end noget andet Kønne i denne Sal. Enhver, der har haft Leilighed til hos os og andetsteds at se, hvad en Krigsulykke rigtig er, Enhver, der nøie vil klare for sig selv, hvorledes det vil gaa os i en kommende Krig, hvor vi ikke ville være Herrer tilføs, og hvorunder der foruden de Ulemper, vi hidtil have haft, vil møde den, at Handel og Industri vil standse, og saa mange andre Kalamiteter komme over vore Hoveder, og alle de, der ligesom jeg desuden have den Tro, at dersom vi næste Gang føres til Kamp, bliver det en Kamp — ikke om noget-somhelst Andet end om selve Landets Eksistens — alle de maa sige: Lad os gjøre vort Yderste for at undgaa en saadan Tilstand. Det er nu min Opfattelse, at jeg er fjender, at blandt de andre Betingelser, som forhindre, at vi inddrages i en Krig, hører, som det ærede Medlem, der sidst havde Ordet (C. Hage) bemærkede, ganske vist først og fremmest en forstandig Udenrigspolitik og dernæst sunde Forhold indadtil, men der hører dernæst en Ting til, og det er, at vi ordne vort Forsvarsvæsen saaledes, at Enhver kan se, at vi ikke kunne tages i en Haandehending; at Enhver kan se, at vi vilde gjøre Modstand til det Yderste, og at Enhver kan se, at denne Modstand vil være forsvarlig og langvarig. Det er det sikreste Middel, vi kunne anvende til Beskyttelse for vor Eksistens, og det er mit Svar til det ærede Medlem, der spurgte: Hvad kan det hjælpe?

Jeg skal nu ikke gaa ind paa Entelighederne i Lovforslaget, thi jeg synes, at Drøftelsen deraf har sin naturligste Plads indenfor Udvalget, og at det er vanskeligst at drøfte dem her, idetmindste for mig, fordi jeg mangler alt det Materiale, som dertil behøves, det faar man først, naar Sagen kommer i Udvalg. Der er kun et enkelt Punkt, jeg skal tillade mig kortelig at berøre, fordi det er omtalt flere Gange under Debatten, særlig af det ærede Medlem for Odense Amts Afd. Valgfreds (Monrad). Det er nemlig Spørgsmaalet om det jydsk Retreatepunkt, om Valget mellem Helgenæs og den saakaldte Hals-Nov Stilling ved Bildmosen,

hvilken sidste Stilling som bekendt ingenlunde hører til de nye Opdagelser, det er en gammel Historie, som man allerede har hørt om i 1848—49—50, men som nu uægtelig kommer frem i en noget anden Forbindelse. Naar man af de Oplysninger, den høitærede Minister har fremsat, har draget den Slutning, at Helgenæs ikke var fuldt tilfredsstillende med Hensyn til de Jordringer, der kunde stilles, da kan jeg være fuldstændig enig deri, men naar man fremdeles drager den Slutning, at det derfor skulde være bedre at beslutte sig til et Anlæg oppe ved Bildmosen, da er jeg idetmindste endnu ikke kommen til det Punkt, at jeg kan slutte mig dertil. Naar man har troet, at det vilde være muligt fra en Befæstning paa et saadant Sted at kunne faae Tropper overført til Sverige, da tror jeg dog, man bør erindre, at efter den nuværende Folkeret vilde de Tropper, der paa denne Maade bleve førte over, ikke kunne komme os til Nytte, da det er en Selvfølge, at naar vi ikke stode i Forbund med den paagjældende Stat — og da maatte vi naturligvis forudsætte at være Herrer tilføs — maatte de paagjældende Tropper interneres der. For mig stiller det sig saaledes, at Helgenæs Befæstning ikke er god, og Bildmosen er heller ikke god, og jeg synes egentlig, at det er den Tanke, som er udtalt af den høitærede Minister. Dette stemmer i det Hele taget med den Opfattelse, jeg har. Jeg ønsker med Hensyn til Befæstningsanlægget i Sjælland, enten at der Intet gjøres, eller at, dersom der skal gjøres Noget, der helst gjøres saa Lidt som muligt. For mig er det nemlig tvivlsomt, om det, naar man ikke er Herre tilføs og ikke kan operere med hele Styrken i Sjælland, virkelig vilde være gavnligt for den paagjældende Provinds, at man optræder der med en mindre Styrke. Det forekommer mig meget tvivlsomt, om det virkelig vilde være i den paagjældende Provinds's Interesse, men i alle Tilfælde er det mig klart, at det vilde være fuldstændig urigtigt at anvende en Styrke dertil, som ikke vilde kunne gjøre nogen stor positiv Nytte, naar en saadan Styrkes Tilstedeværelse der vilde vække Forsvaret paa andre Steder, hvor man vilde være istand til at gennemføre det. Denne Udskyning, deene Delen af Forsvaret paa en saadan Maade, at man vil forsvare Alt, leder som bekendt saa overordentlig let til, at man ikke vil være istand til at forsvare Noget-somhelst. For mig er det hele jydsk Befæstningspunkt et Appendix, som er blevet paahængt Befæstningsagen undervejs ved en Stemning, som er kommen frem, navnlig i dette Thing. Det er for mig ikke meget Andet end en gam-